

2014-06-27

Namn: Stina Levin
Telefon: 08-678 56 58
E-post: stina.levin@pts.se

Ex-jobb inom Samordnad efterfrågan

Uppslag till ex-jobb

Efterfrågan på bredband ökar i Sverige och flera olika aktörer är verksamma i och kring utbyggnaden. Offentliga sektorn står inför demografiska och arbetsmarknads-mässiga utmaningar inom dess kärnverksamheter. Digitala välfärdstjänster över bredband förväntas kunna möta dessa utmaningar och bidra till ökad konkurrenskraft och innovation. För detta krävs robust och väl utbyggd bredbandsinfrastruktur. Generellt gäller att med större efterfrågan i ett område ökar incitamenten att bygga ut. Av denna anledning är det intressant att undersöka om och hur efterfrågan kan aggregeras. I andra länder finns goda exempel på efterfrågeaggregering vilka kan utgöra utgångspunkt för studien.

Resultatet av studien kommer att utgöra underlag för en arbetsgruppsdiskussion inom Bredbandsforum och kan komma att ingå som en del i arbetsgruppens slutrapport. Genom studien kan du som ex-jobbare få en god inblick i bredbandsmarknaden och dess aktörer inbegripet kontakter med företag och organisationer.

Ny arbetsgrupp inom Bredbandsforum samordnar efterfrågan

Regeringen beslutade i november 2009 om [bredbandsstrategi för Sverige](#). Strategin anger att 90 procent av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband med en överföringshastighet om 100 Mbit/s år 2020. Detta ska bl.a. bidra till att stärka Sveriges konkurrenskraft.

Som ett led i strategin inrättades [Bredbandsforum](#). Forumet främjar samverkan kring utbyggnad av bredband t.ex. genom att föreslå åtgärder som kan undanröja hinder. Företag, myndigheter och organisationer möts i Bredbandsforum för att tillsammans hitta lösningar som ökar tillgången till bredband i hela landet. Forumet leds av en [styrgrupp](#) med It- och energiminister Anna-Karin Hatt som ordförande.

Bredbandsforums arbetsgrupp Samordnad efterfrågan ska enligt [direktivet](#) bl.a. främja en geografiskt samordnad efterfrågan på digitala tjänster från offentliga verksamheter, företag och hushåll för en hållbar regional utveckling. Forumets verksamhet är dock avgränsat till infrastrukturnivå.¹ Målet för arbetsgruppen är att bidra till en ökad tillgång till

¹ Med infrastrukturnivå avses tillträde till mark och lokaler, kanalisering, ledningar och fundament dvs. själva anläggningen av infrastrukturen och inte driften av eller tjänstutbudet över denna.

framtidssäker bredbandsinfrastruktur. Ordförande för arbetsgruppen är Carola Gunnarsson, vice ordförande i Sveriges Kommuner och Landsting, oppositionsråd i Sala kommun och medlem i Bredbandsforums styrgrupp.

En väl utbyggd, robust bredbandsinfrastruktur kan bidra till förbättrade förutsättningar att använda digitala tjänster över infrastrukturen och att målen i den [digitala agendan](#) nås. En viktig grupp är offentlig sektor. Det finns ett stort samhälleligt behov av robust infrastruktur för att kunna erbjuda fler och bättre välfärdstjänster till medborgarna, eftersom digitala tjänster där bedöms ha stor potential. Parallellt med detta behov finns efterfrågan från företag och hushåll. Om dessa gruppers efterfrågan kan samordnas och matchas med de offentliga behoven ökar incitamenten för att anlägga bredbandsinfrastruktur. Flera exempel finns på samordning i mindre skala genom byanät² till hushåll och företag. Emellertid sker inte sådan samordning, till skillnad från vissa andra länder, i större skala i Sverige dvs. för en hel region eller liknande.

En internationell utblick på efterfrågeaggregering

Goda exempel på samordnad efterfrågan finns från bl.a. USA, genom The Connected Nation Kentucky³, och Nya Zeeland⁴ av vilka framgår att man åstadkommit större bredbandstäckning. Dessa båda initiativ utgör exempel på offentlig-privat samverkan (OPS) varav den första är icke-vinstdrivande. Flera andra länder exempelvis Kanada och Australien har också framgångsrikt arbetat med aggregerad efterfrågan för bredbandsutbyggnad.

Angreppssätten i de olika länderna skiljer sig åt men har det gemensamt att man strävar efter att synliggöra efterfrågan från användargrupper så som hushåll, företag och offentlig sektor för att denna ska kunna aggregeras och därigenom öka incitamenten för investeringar i bredbandsinfrastruktur.

I Sverige ges stöd till bredbandsbyggnation som skulle kunna användas effektivare genom efterfrågeaggregering. Stöd ges framför allt inom olika EU-program, det nationella Landsbygdsprogrammet och regionala strukturfondsprogram.

Lägger man samman dessa program får man delvis efterfrågeaggregering på nationell nivå. Detta sipprar dock inte ned hela vägen till lokal nivå där anläggningen av bredbandsinfrastrukturen sker. För detta krävs någon form av samordning på flera nivåer. Bredbandsforum m.fl. har föreslagit funktionen bredbandskoordinator⁵ på lokal och regional nivå samt hos bredbandsaktörer. Behovet av koordinatorsrollen bekräftas också bl.a. av den framgångsrika amerikanska modellen för efterfrågeaggregering av vilken framgår att ett aktivt engagemang på lokal nivå är nödvändigt. Till sin hjälp behöver koordinatören emellertid också en fungerande modell för efterfrågeaggregering.

Modell för efterfrågeaggregering

Modellerna för efterfrågeaggregering i bl.a. USA och Nya Zeeland bygger på en samordning på olika nivåer, nationell, regional och lokal. Det finns goda exempel på sådan samverkan även i Sverige⁶ dock inte i någon större utsträckning vad gäller bredbandsinfrastruktur. Bredbandsstrategin i Sverige bygger på att marknadens

---

² Byanät är mindre accessnät för bredband på landsbygden.

³ <http://www.pcworld.com/article/146270/article.html> och <http://www.connectednation.org/our-story>.

⁴ http://www.itu.int/ITU-D/treg/Documentation/ITU_UAB_NZ_2010.pdf och <http://www.broadbandmap.govt.nz/what-is-demand-aggregation/>.

⁵ En bredbandskoordinator är någon som samordnar olika intressenter och/eller förutsättningsgivare mot gemensamma mål för bredband.

⁶ Exempelvis Fjällpaketet i Dalarna, se bl.a. Behövs regioner? av Reglab 2013.

aktörer i huvudsak ska anlägga bredbandsinfrastruktur och stödfinansierad anläggning utgöra en mindre del av totalen. Stöd utgår till passiv infrastruktur som medger nästa generations bredbandsnät. Hittills har endast trådbunden infrastruktur fått stöd enligt stödprogrammen ovan dvs. inte mastfundament och annan passiv trådlös infrastruktur.

Stödinsatserna regleras genom statsstödsregelverket inom EU och ska i princip gå enbart till skivta områden dvs sådana där marknadskrafterna inte kommer att bygga ut bredbandsinfrastruktur inom de närmaste tre åren. Detta innebär att stöd ges till utbyggnad på landsbygden (dock inte nödvändigtvis de glesaste delarna) med syftet att marknadsaktörer (privata och offentliga) ska möta upp med nätinфраstruktur som kopplar samman anslutningarna. Beroende på bl.a. geografi och täthet sker detta i olika takt över landet.

Eftersom bredbandsinfrastruktur är beroende av skala sker oftast nätutbyggnaden inne i tätorter för att sedan förgrena sig utåt i takt med att efterfrågan, betalningsvilja och konkurrens ökar. På vissa håll i landet är utbyggnaden ur ett anläggningsperspektiv att betrakta som spretig dvs. omfattar endast ett fåtal områden eller användargrupper. Sett ur ett annat perspektiv är utbyggnaden snarare kundbaserad än spekulativ även om detta har ändrats något under senare år i vissa områden. I kommuner där bredbandskoordinatorer redan finns börjar man allt mer verka för en samordnad efterfrågan i kommunen. Det är detta som Bredbandsforum är intresserad av att utforska vidare för att se om det är möjligt och därtill effektivt att aggregera efterfrågan för en hel region eller motsvarande.

Bredbandsforum har identifierat ett antal aktuella frågeställningar:

- 1) Hur kan aggregerad efterfrågan fungera avseende bredbandsinfrastruktur? Här förutsätter Bredbandsforum att en genomgång av relevanta modeller i andra länder görs.
- 2) Vad är en tänkbar modell för aggregerad efterfrågan i Sverige?
- 3) Vilka fördelar skulle aggregerad efterfrågan kunna medföra med avseende på bredbandsmålet?
- 4) Vilka nackdelar skulle aggregerad efterfrågan kunna innebära?
- 5) Finns annat av betydelse för aggregerad efterfrågan på bredbandsinfrastruktur?

Bredbandsforum är intresserad av att få fram en effektiv modell för aggregerad efterfrågan som ett verktyg för att underlätta bredbandsutbyggnaden samt säkerställa robusthet. Viktigt är att modellen är i linje med bredbandsstrategin exempelvis i fråga om att främja konkurrens.⁷ Studien bedöms inrymmas inom ett ex-jobb och ta ca 10 veckor och ska utföras under perioden 18 augusti till 30 december. Ingen ersättning kommer att utgå för uppdraget, dock kommer eventuella utlägg i samband med uppdrag att ersättas. Bredbandsforum kommer också löpande kunna bidra med dialog och stöd i sakfrågan. Kontaktperson för uppdraget är Stina Levin (se kontaktuppgifter ovan) som kan nås i v. 30 samt från den 12 augusti.

---

⁷ Modellen förutsätts också vara i linje med gällande regelverk i övrigt.